

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D2/1/H.S.Ö.-01/3 (Menfi Tespit/Muafiyet)

Karar Sayısı : 01-24/232-60

Karar Tarihi : 22.5.2001

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER.

B- RAPORTÖRLER: Hakan Suat ÖLMEZ, İbrahim AYDEMİR

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: - Türk Philips Aydınlatma Sanayi ve Ticaret A.Ş. *

D- TARAFLAR: - Türk Philips Ticaret A.Ş.

Yukarı Dudullu Organize Sanayi Bölgesi 2. Cadde No:28
81260 Ümraniye / İSTANBUL

- Birlik Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Divan Yolu Cad. Erçelik İşhanı Kat 5 No:501/503
34410 Sultanahmet/ İSTANBUL

E- DOSYA KONUSU: Türk Philips Aydınlatma Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Philips) ile Birlik Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Birlik Gıda) arasında imzalanan Distribütörlük Sözleşmesi'ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 5.5.1998 tarih ve 989 sayı ile giren başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4,5 ve 8. maddeleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen, 15.5.2001 tarih ve D2/1/H.S.Ö.-01/3 sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Ön İnceleme Raporu 18.5.2001 tarih, REK.0.06.00.00/37 sayılı Başkanlık önergesi ile 01-24 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Philips'in, Birlik Gıda ile yapmış olduğu Distribütörlük Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde bir dikey anlaşma olması sebebiyle ilgili sözleşmeye menfi tespit verilemeyeceği, diğer taraftan anılan sözleşmenin 2. maddesinin (b) bendinin, sözleşmeden çıkarılması koşuluyla söz konusu sözleşmenin 1997/3 sayılı Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında değerlendirilebileceği düşünülmektedir.

---

* Türk Philips Aydınlatma Sanayi ve Ticaret A.Ş. başvuru tarihini müteakip Türk Philips Ticaret A.Ş.'ye devredildiğinden taraf olarak Türk Philips Ticaret A.Ş. kabul edilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı: Distribütörlük Sözleşmesinin konusunu ayrıca sözleşmenin ekinde belirtilen atılabilir cinsten piller ve muhtelif fenerler oluşturmaktadır. Dolayısıyla işlemin değerlendirilmesinde ilgili ürün pazarı, "*kullanılıp atılabilen cinsten piller ve muhtelif fenerler*" pazarı olarak tanımlanmıştır.

H.1.2. Coğrafi Pazar: Bildirime konu olan işlemin etkilediği ürünlerin tüm ülke pazarına yönelik satımının amaçlanmasından dolayı ve bölgeler arasında pazarın farklılaşmasına sebep olacak bir unsurun bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar, "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak belirlenmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Başvuruya konu distribütörlük sözleşmesi ile Philips'in, Birlik Gıda'ya sözleşme ekinde belirtilen ürünlerini Türkiye'de münhasıran dağıtım ve satım yetkisi verdiği anlaşılmaktadır. Distribütörlük sözleşmesinin bu haliyle 4054 sayılı Kanun'un Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar başlıklı 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma olduğu görülmektedir. Bu nedenle, anılan distribütörlük sözleşmesine aynı Kanun'un 8. maddesi uyarınca talep edilen menfi tespit belgesinin verilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

Söz konusu distribütörlük sözleşmesi ile Philips'in, Birlik Gıda'ya münhasıran dağıtım ve satım yetkisi verdiği dikkate alındığında anılan sözleşmenin bir tekelden dağıtım anlaşması olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle söz konusu sözleşme, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesine dayanılarak çıkarılan ve tek elden dağıtım anlaşmalarına uygulanacak grup muafiyeti kurallarının belirlendiği 1997/3 sayılı Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Anılan sözleşme 1997/3 sayılı Tebliğ çerçevesinde incelendiğinde, sözleşmenin 2. maddesinin (b) bendinde, "*Carrefour, Metro vb. Uluslararası Süper Marketlere DİSTRİBÜTÖR tarafından yapılacak satışların koşulları taraflarca müştereken tespit edilecektir.*" denilerek, satış koşullarının sağlayıcı ile yeniden satıcı tarafından ortaklaşa belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Ancak bu hüküm ile tek elden dağıtıcı üzerine getirilen satış koşullarına ilişkin rekabet sınırlamasının 1997/3 sayılı Tebliğ'de yer alan ve tek elden dağıtıcı üzerine getirilebilecek sınırlamaları aştığı görülmektedir.

Diğer taraftan Distribütörlük Sözleşmesi'nin 2. maddesinin (c) bendinde, "*DİSTRİBÜTÖR işbu sözleşme konusu ürünleri ülke dışına satamaz veya ihraç edemez*" ifadesi yer almaktadır. Bu madde ile getirilen sınırlama, münhasırlık anlaşmalarının özünde varolan tek elden dağıtıcının bölgesi dışına satış yapamama kriterine uyuyor görünse de, Türkiye dışına pasif satışların engellenmesine yol açabilecek niteliktedir.

Başvuruya konu distribütörlük sözleşmesi, yukarıda yer alan hükümleri nedeniyle 1997/3 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamamaktadır. Dolayısıyla söz konusu sözleşmenin anılan Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabilmesi için sözleşmenin 2. maddesinin (b)

bendinin sözleşmeden çıkarılması ve yine aynı maddenin (c) bendinin, pasif satışları engellemeyecek şekilde daha açık olarak yazılması gerekmektedir.

Anılan sözleşme, 1997/6 sayılı "Rekabet Kurumu Teşkilatının Oluşturulmasından Sonra Teşebbüslerin ve Teşebbüs Birliklerinin 4054 Sayılı Kanun'dan Doğan Hak ve Yükümlülüklerine İlişkin Tebliğ" in 3'üncü maddesinde yer alan, "Teşebbüslerin, 5.11.1997 tarihinde var olan 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamındaki her türlü anlaşma ve uyumlu eylemleri ile teşebbüs birliklerinin kararları da, 5.11.1997 tarihinden başlayarak en geç 6 ay içinde Kurulumuza bildirilecektir." hükmü gereğince, mevcut anlaşmalar için öngörülen 6 aylık süre içinde bildirilmiştir. Süresi içinde bildirilmiş anlaşmalara Kanun'un 16. maddesinin son fıkrası gereğince, Kanun'un hükümlerini açık bir biçimde ihlal etmemeleri kaydıyla, Kurul'un vereceği nihai karara kadar ceza uygulanmayacağı öngörülmektedir.

Distribütörlük sözleşmesinin başvurulduğu tarihte, Türkiye'de Rekabet Hukuku uygulamalarının yeniliği ve ayrıca Philips tarafından gönderilen 2.5.2001 tarih ve 8744 sayılı yazıda yer alan "Şirketimizle Birlik Gıda ve Ticaret A.Ş. arasında yapılan Distribütörlük Sözleşmesinin 2 inci maddesinin b bendi bugüne kadar hiç uygulanmamıştır. Esasen bu maddenin amacı fiyat tespiti olmayıp büyük ölçekli satışlarda tarafların birbirlerini desteklemeleri suretiyle pazar payının artırılmasını sağlamak idi. Distribütör diğer müşterilerine olduğu gibi her türlü satış koşullarını bizzat kendisi takdir ve tespit etmekte olup, bu konuda Şirketimizin fiyat dahil herhangi bir müdahalesi söz konusu olmamıştır." ifadelerinden yola çıkarak, hiper ve süpermarket benzeri büyük alıcılarla satış koşullarının taraflarca müştereken belirleneceğine ilişkin sözleşmenin 2. maddesinin (b) bendini bir "açık ihlal" olarak nitelemenin yerinde olmayacağı, bu doğrultuda grup muafiyeti kapsamında değerlendirilemeyen söz konusu sözleşmenin uygulamasının devamı için anılan maddelerinin ilgili Tebliğ hükümlerine uygun olarak düzeltilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler doğrultusunda,

1. Türk Philips Aydınlatma Sanayi ve Ticaret A.Ş ile Birlik Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasında imzalanan Distribütörlük Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma olduğuna, bu nedenle, anılan distribütörlük sözleşmesine aynı Kanun'un 8. maddesi uyarınca talep edilen menfi tespit belgesinin verilemeyeceğine,
2. Anılan sözleşmenin 2. maddesinin (b) bendinin sözleşmeden çıkarılması ve aynı maddenin (c) bendinin, distribütörün bölgesi dışına yapacağı pasif satışların engellenemeyeceği şekilde açıkça anlaşılabilir hale dönüştürülmesi koşulu ile söz konusu sözleşmenin 1997/3 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceğine,
3. a) Öngörülen değişikliğin kararın tebliğini takiben 45 günlük süre içinde yapılarak Rekabet Kurumu'na tevsik edilmesine,
b) Aksi takdirde sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 56. maddesi gereğince geçersiz sayılacağı ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun düzeltme yapılmadan

uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında soruşturma aılacağının ve aynı Kanun'un 16 ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağının taraflara bildirilmesine,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.